

Přílohy

Příloha č. 1: Stanovy Syndikátu novinářů ČR

Stanovy Syndikátu novinářů ČR, z. s., platné od 1. ledna 2014²²¹

1. Název, sídlo, působnost

I. Název organizace je Syndikát novinářů České republiky, z. s. (dále také „Syndikát novinářů ČR“ nebo „SN ČR“).

II. Syndikát novinářů České republiky je spolkem ve smyslu ust. paragrafu 214 a následujících zákona 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

III. Sídlo Syndikátu novinářů ČR je Praha 1, Senovážné náměstí 978/23.

IV. Syndikát novinářů ČR působí na území České republiky.

V. Syndikát novinářů ČR je členem Mezinárodní federace novinářů a Evropské federace novinářů.

2. Účel spolku

I. Syndikát novinářů ČR je dobrovolným profesním spolkem novinářů. Jeho účelem je hájit principy svobody tisku a dalších sdělovacích prostředků, stejně jako zájmy členů spolku.

II. Syndikát novinářů ČR je politicky neutrální, nezávislý na ideologických, náboženských, politických a ekonomických státních i soukromých strukturách.

III. Syndikát novinářů ČR se aktivně zasazuje za svobodu shromažďovat, analyzovat a šířit informace prostřednictvím tištěných a elektronických médií, svobodu vyjadřovat názor včetně svobody kritizovat, oponovat vládám, politickým, ekonomickým a dalším strukturám, veřejným nebo soukromým.

IV. Součástí těchto stanov je Deklarace Chování novináře Mezinárodní federace novinářů a Etický kodex novináře.

3. Poslání a cíle spolku

I. Hájit dodržování Listiny základních práv a svobod, zvláště pak jejích ustanovení o svobodě projevu a práva na informace a hájit nezávislost novinářů a novinářek (stanovy pro zjednodušení používají jednotné označení „novinář“).

II. Uplatňovat a pomáhat chránit práva novinářů, mimo jiné autorská, sociální a pracovní.

III. Zastupovat novináře při vyjednávání se státními a veřejnými institucemi včetně práva účasti na přípravě legislativy, týkající se médií.

IV. Dodržovat a prosazovat Etický kodex novináře. Udržovat profesionální standardy novinářů a zlepšovat je, včetně profesionální přípravy novinářů.

V. Prosazovat redakční nezávislost novinářů ve smyslu Rezoluce 2 Evropské ministerské konference, která zasedala v Praze 7.–8. 12. 1994.

VI. Prosazovat pracovní a sociální podmínky, které odpovídají povaze novinářského povolání.

²²¹ Stanovy. *Syndikát novinářů České republiky, z. s.* [online]. c2021 [cit. 2021-11-06]. Dostupné z: <https://www.syndikat-novinaru.cz/o-nas/syndikat/stanovy/>

VII. Prosazovat zajišťování bezpečnosti novinářů při výkonu jejich povolání, zejména při mimořádných událostech.

VIII. Poskytovat informace a záštitu členům Syndikátu novinářů ČR ve věcech profesních, pracovně právních, daňových, mzdových a v záležitostech autorských práv.

IX. Pečovat o majetek Syndikátu novinářů ČR a účelně s ním hospodařit.

X. Pěstovat a rozvíjet partnerství s novinářskými organizacemi v České republice a v zahraničí vyznávajícími stejné principy.

XI. Spolupracovat se školami a dalšími institucemi, které se zabývají přípravou budoucích žurnalistů. Spolupracovat při vytváření podmínek a programů pro další odborné vzdělávání novinářů.

4. Členství v SN ČR

I. Členem Syndikátu novinářů ČR se může stát každý novinář, který působí v České republice, je starší 18 let, dodržuje principy svobody tisku, nezávislosti novináře na politické a ekonomické moci, profesionální standardy novinářství včetně Etického kodexu a koná v souladu s nimi, je plně svéprávným a souhlasí s těmito stanovami.

II. Řádnými členy SN ČR jsou i novináři-senioři, kteří se novinářské profesi prokazatelně věnovali před odchodem do důchodu.

III. Členství v SN ČR je dobrovolné a není na ně nárok.

IV. Členství v SN ČR se dělí na řádné, pozastavené, mimořádné, čestné a přidružené. Zvláštní kategorií je čekatelství na členství.

V. Novinářem pro tento účel se rozumí ten, kdo shromažďuje, analyzuje a šíří informace jako profesionál v tištěných nebo elektronických médiích nebo v nich jako profesionál soustavně publikuje své názory anebo novinářské činnosti věnuje převážnou část své pracovní aktivity.

VI. Členy SN ČR nemohou být pracovníci reklamních, inzertních a PR agentur, pracovníci, kteří provádějí činnost PR na základě živnostenského listu, lidé, kteří mají účast na vedení obchodní korporace, jejíž předmět podnikání může být v rozporu s Etickým kodexem novináře, dále volení představitelé politických stran a politických hnutí. Členy nemohou být ani ti, kteří se prokazatelně podíleli nebo podílejí na perzekuci z politických, národnostních, rasových nebo náboženských důvodů.

VII. Členy SN nemohou být osoby s majetkovou účastí či členové volených orgánů korporací, které se prokazatelně podílely nebo podílejí na perzekuci z politických, národnostních, rasových nebo jiných důvodů.

VIII. Seznam členů je neveřejný, vede jej kancelář SN ČR. Změny v seznamu členů provádí kancelář SN ČR, a to na základě podkladů od jiných orgánů SN ČR či na základě podnětu člena, kterého se změna zapsaného údaje dotýká. Každý člen je povinen hlásit kanceláři SN ČR písemně změnu zapsaných údajů, a to do 15 dní ode dne, kdy ke změně došlo. Řídící výbor SN ČR stanoví, za jakých okolností mají členové k seznamu přístup.

5. Druhy členství

I. Řádné členství

a) Řádným členem se může stát novinář, který beze zbytku splňuje podmínky členství. Řádní členové mají právo za podmínek určených těmito stanovami volit

členy orgánů SN ČR a právo být voleni do orgánů SN ČR. Řádný člen platí zápisné a členský příspěvek do SN ČR, je držitelem průkazu SN ČR a má právo být držitelem průkazu Mezinárodní federace novinářů.

b) Členem se novinář stane 12 měsíců po podání přihlášky, pakliže po celou tuto dobu splňuje podmínky členství stanovené těmito stanovami. To neplatí pro členy s přerušným členstvím, případně pro novináře, kteří v minulosti již byli řádnými členy SN ČR a prokazatelně splňovali podmínku dlouhodobého působení v oboru. Podrobnosti o čekatelství na členství stanoví odstavec II. tohoto článku.

c) Řádným členem se může stát také vysokoškolský pedagog, který se podílí na vzdělávání a výchově novinářů a také sám publikuje, ať už v médiích nebo v odborných knihách a časopisech.

d) Řádným členem SN ČR nemohou být osoby, které jsou členy volených orgánů právnické osoby podnikající v oblasti médií (s výjimkou členů dozorčích rad volených jako zástupci zaměstnanců), většinovými vlastníky hromadného sdělovacího prostředku, zaměstnavateli novinářů, tiskovým mluvčím nebo pracovníkem tiskového oddělení.

e) O přijetí na základě písemné přihlášky uchazeče rozhoduje členská komise, kterou volí řídicí výbor SN ČR. Sporné případy posuzuje rozhodčí komise. Nezbytnou součástí přihlášky je vyjádření územního sdružení SN ČR působícího v místě tvorby uchazeče (bylo-li tam ustaveno) a doklady o profesním působení.

f) Přijatý člen má právo se stát členem pobočného spolku – územního sdružení, redakčního, vydavatelského, profesního či studentského sdružení, který uvede v přihlášce, pakliže s tím toto sdružení souhlasí.

II. Čekatelství na členství

a) Pro přijetí za člena je stanovena lhůta 12 měsíců, v níž má zájemce doložit svoje působení v oboru a splnění požadavků pro přijetí za člena.

b) Lhůta začíná běžet podáním přihlášky a jejím projednáním pobočným spolkem v místě působení čkatele, případně přímo v členské komisi. Sdružení může se zdůvodněním navrhnout zkrácení této lhůty, rozhoduje členská komise.

c) Po uplynutí lhůty se ta součást SN ČR, která přijala přihlášku, vyjadřuje ke splnění podmínek členství.

d) Čekatel je držitelem průkazu Syndikátu novinářů ČR s vyznačenou formou a popisem členství dle odstavce a). Platí čekatelský příspěvek do Syndikátu novinářů ČR, nemá právo být volen a volit do orgánů Syndikátu, ale smí se jich účastnit s hlasem poradním. Nemůže být držitelem průkazu Mezinárodní federace novinářů.

e) O výjimkách je oprávněn rozhodnout řídicí výbor na doporučení členské komise.

III. Pozastavené členství

a) Pokud řádný člen přestane splňovat beze zbytku podmínky členství ze závažných důvodů (například mateřská či rodičovská dovolená, volba za člena Parlamentu ČR nebo zastupitelstva vyššího samosprávného celku, do orgánů právnické osoby podnikající v oblasti médií) může písemně požádat o pozastavení svého členství v SN ČR.

b) O pozastavení členství rozhoduje na návrh členské komise řídící výbor SN ČR. Člen s pozastaveným členstvím neplatí členský příspěvek, není držitelem průkazu SN ČR a průkazu Mezinárodní federace novinářů, nemá právo volit a být volen do orgánů SN ČR.

c) Když pominou důvody pozastavení členství, může člen písemně požádat o jeho obnovení, neplatí již zápisné do SN ČR.

d) Při pozastavení členství je člen povinen vrátit neprodleně členský průkaz Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů, případně doložit úřední potvrzení o jeho odcizení.

IV. Mimořádné členství

a) Mimořádným členem Syndikátu novinářů ČR se může stát ten, kdo byl řádným členem a stal se vlastníkem hromadného sdělovacího prostředku nebo zaměstnavatelem novinářů a písemně požádá o mimořádné členství v Syndikátu novinářů ČR.

b) O mimořádném členství rozhoduje Řídící výbor Syndikátu novinářů ČR.

c) Mimořádný člen je držitelem průkazu Syndikátu novinářů ČR s vyznačenou formou a popisem členství dle písmene a), platí mimořádný příspěvek do Syndikátu novinářů ČR, nemá právo být volen a volit do orgánů SN ČR a nemůže být držitelem průkazu Mezinárodní federace novinářů.

d) Při změně členství na mimořádné je člen povinen vrátit neprodleně původní členský průkaz Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů, případně doložit úřední potvrzení o jeho odcizení.

V. Čestné členství

a) Čestné členství se uděluje zcela výjimečně profesionálům všech oborů včetně novinářského, jejichž publicistická a veřejně prospěšná činnost je obecně uznávaná a respektována. Návrhy na čestné členství předkládá řídící výbor valné hromadě.

b) Čestný člen je držitelem průkazu SN ČR, neplatí členský příspěvek, není volen do orgánů SN ČR a nevlastní průkaz Mezinárodní federace novinářů.

c) Pokud čestný člen splňuje podmínky řádného členství a požádá o to, aby mu příslušela práva a povinnosti řádného člena, může mu Řídící výbor řádné členství schválit. Na čestné členství se pak pohlíží jako na mimořádné ocenění.

VI. Přidružené členství

a) Přidruženým členem se může stát ten, kdo byl řádným členem a stal se tiskovým mluvčím nebo pracovníkem tiskového oddělení, který je doložitelně převážně žurnalisticky činný a jeho náplní práce není zejména činnost reklamní, inzertní a public relations.

b) Přidruženým členem se žadatel může stát, doporučí-li jeho písemnou žádost některý z orgánů SN ČR. O jeho přijetí rozhodne Řídící výbor na návrh členské komise.

c) Přidružený člen je držitelem průkazu SN ČR s vyznačenou formou a popisem členství dle odstavce a), platí mimořádný členský příspěvek, nemá právo volit a být volen do orgánů SN ČR a nemá právo vlastnit průkaz Mezinárodní federace novinářů.

d) Při změně členství na přidružené je člen povinen vrátit neprodleně původní členský průkaz Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů, případně doložit úřední potvrzení o jeho odcizení.

6. Zánik členství

I. Členství v SN ČR zaniká:

- a) jestliže člen přestane splňovat podmínky členství dle stanov
- b) vystoupením člena ze Syndikátu novinářů ČR, které bylo oznámeno písemně řídicímu výboru.
- c) pokud řádný člen přestal splňovat podmínky řádného členství a nepožádal o pozastavené, mimořádné či přidružené členství.
- d) úmrtím člena
- e) nezaplacením členského příspěvku v termínu určeném řídicím výborem SN ČR.

II. Členství v SN ČR zaniká za stanovených podmínek také vyloučením:

- a) pro zneužití průkazu Syndikátu novinářů ČR nebo pro zneužití novinářské profese ve prospěch vlastních soukromých zájmů.
- b) pro jednání v rozporu s těmito stanovami a pro konání v protikladu k cílům a účelu Syndikátu novinářů ČR nebo pro jednání poškozující prestiž a zájmy Syndikátu novinářů ČR.
- c) jestliže byl člen nezávislým soudem pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo za jakýkoli čin, za nějž mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody. O vyloučení ze Syndikátu novinářů ČR rozhoduje Řídicí výbor. Návrh na vyloučení musí být řádně zdůvodněn. Pokud jde o vyloučení pro spáchání trestného činu, je řídicí výbor povinen přihlédnout k tomu, zda nemůže jít o formu perzekuce novináře.

III. Proti rozhodnutí o vyloučení je člen oprávněn podat odvolání k rozhodčí komisi, a to do 15 dní od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

IV. Při zániku členství je člen povinen vrátit neprodleně členský průkaz Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů, případně doložit úřední potvrzení o jeho odcizení.

V. Řídicí výbor je oprávněn vyzvat kteréhokoli člena k doložení dokladů potvrzujících, že splňuje podmínky členství. Se členem, který odmítne vyhovět nebo doklady nedoloží, může řídicí výbor postupovat podle odstavce II.

7. Základní práva členů

I. Podle druhu členství být držitelem průkazů člena Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů.

II. Užívat zařízení Syndikátu novinářů ČR za podmínek stanovených jeho orgány.

III. Prostřednictvím orgánů Syndikátu novinářů ČR se podílet na správě majetku Syndikátu novinářů ČR.

IV. Podle druhu členství právo volit delegáta zastupujícího člena na shromáždění delegátů a právo být volen do orgánů Syndikátu novinářů ČR.

V. Vytvářet v rámci Syndikátu novinářů ČR za podmínek upravených stanovami pobočné spolky – územní, redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení, a dále zájmové kluby.

8. Základní povinnosti členů

I. Dodržovat stanovy Syndikátu novinářů ČR a dokumenty tvořící jejich součást.

II. Platit členské příspěvky.

III. Oznámit neodkladně změny týkající se výkonu novinářského povolání nebo novinářské činnosti, jakož i změnu údajů zapsaných v seznamu členů.

IV. Výkon členských povinností na všech úrovních SN ČR (včetně valných hromad a zasedání orgánů SN ČR) je možný pouze osobně, zastupování na základě plných mocí je nepřípustné.

9. Členské příspěvky a zápisné

I. Výši a splatnost členských příspěvků stanovuje valná hromada Syndikátu novinářů ČR. Řídící výbor je oprávněn je navýšit maximálně o výši inflace vyhlášené za předchozí kalendářní rok Českým statistickým úřadem, a to v částce zaokrouhlené na celé desetikoruny nahoru.

II. Výši a splatnost zápisného stanovuje řídící výbor Syndikátu novinářů ČR ve výši maximálně trojnásobku členských příspěvků.

10. Majetek

Majetek Syndikátu novinářů ČR tvoří zejména:

I. Zápisné

II. Členské příspěvky

III. Nemovitý a movitý majetek

IV. Výnosy z hospodářského využití majetku ve vlastnictví Syndikátu novinářů ČR

V. Výnosy z akcí pořádaných Syndikátem novinářů ČR

VI. Subvence, dary, odkazy

VII. Výnosy z úroků

11. Orgány Syndikátu novinářů ČR

I. Členové spravují Syndikát novinářů ČR prostřednictvím orgánů, jimiž jsou:

a) Valná hromada

b) Řídící výbor

c) Předseda SN ČR

d) Kontrolní skupina

e) Rozhodčí komise

f) Stálé nebo dočasné výbory, komise nebo pracovní skupiny zřizované Řídícím výborem k řešení dílčích záležitostí (mj. členská komise zřizovaná k posuzování členských otázek a další).

g) Grémium (fungující podle článku 15 odstavec 10 těchto stanov).

II. Statutárním orgánem SN ČR je předseda, který je oprávněn jednat v rozsahu vymezeném těmito stanovami a usneseními orgánů. Předseda je oprávněn pověřit

k zastupování pro konkrétní účel místopředsedu nebo jiného člena SN ČR, dále pak zaměstnance kanceláře SN ČR.

III. Členové orgánů SN ČR uvedení v odstavci I písmeno b), c), d) a e) jsou povinni doložit řídicímu výboru:

a) svou trestní bezúhonnost ve smyslu podmínek členství výpisem z rejstříku trestů České republiky ne starším než 1 měsíc před zvolením. Za bezúhonného se nepovažuje ten, kdo byl nepodmíněně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně k odnětí svobody v trvání nejméně jednoho roku, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně v souvislosti s podnikáním, pokud se na něho nehledí, jako by nebyl odsouzen.

b) čestné prohlášení že v současnosti a tři roky před zvolením na jejich majetek nebyla pravomocně nařízena exekuce nebo nebyl pravomocně nařízen výkon rozhodnutí postihující jejich majetek a dále, že v současnosti a tři roky před zvolením u nich jako fyzické osoby nebyl pravomocně zjištěn úpadek a dále, že v tomto období nebyl statutárním orgánem, členem statutárního orgánu nebo jiného orgánu právnické osoby, která je podnikatelem, u které byl soudem pravomocně zjištěn úpadek nebo byl pravomocně zamítnut insolvenční návrh pro nedostatek majetku. K této překážce se nepřihlíží za podmínek definovaných v § 153 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

12. Valná hromada

I. Členská schůze SN ČR se označuje jako Valná hromada, přičemž její působnost plní shromáždění delegátů volených na tříleté funkční období. Valná hromada je nejvyšším orgánem spolku. Valnou hromadu svolává statutární orgán, a to tak, aby se sešla nejméně jedenkrát ročně. Statutární orgán je dále povinen svolat valnou hromadu z podnětu alespoň třetiny členů spolku nebo kontrolní skupiny spolku.

II. Delegáty valné hromady (shromáždění delegátů) jsou z titulu své funkce po dobu jejího výkonu členové Řídicího výboru. Rozhodující pro usnášenischopnost valné hromady je počet skutečně zvolených delegátů.

III. Pro valnou hromadu platí následující pravidla:

a) Delegáty volí řádní členové SN ČR v poměru 1 delegát na 15 řádných členů SN ČR.

b) Členové SN ČR, kteří nejsou členy územního sdružení, redakčního, vydavatelského, profesního či studentského sdružení, volí delegáty formou petičního archu. Každý je oprávněn podpořit výhradně jednoho delegáta. Pakliže jich podpoří více, je platný pouze ten arch, který byl do kanceláře SN ČR doručen jako první.

c) Územní sdružení, redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení volí delegáty na svých členských schůzích v poměru 1 delegát na každých završených 15 řádných členů sdružení. Členové těchto sdružení jsou oprávněni použít hlas podle písmene b) na petičním archu jen tehdy, pokud dají v termínu a způsobem stanoveným volebním řádem na vědomí, že tak hodlají učinit. Pro účel volby delegátů se pak jejich hlasy do počtu členů sdružení nezapočítávají.

d) U členů sdružení s méně než 15 členy se pro účely voleb delegátů uplatňuje postup volby s pomocí petičního archu.

e) Podrobnosti voleb delegátů stanoví volební řád schválený Řídicím výborem. Volby řídí volební komise zvolená řídicím výborem.

IV. Volby delegátů nebo svolání valné hromady formou shromáždění delegátů vyhláší Řídicí výbor nejpozději tři měsíce před koncem volebního období, a to včetně stanovení formy.

V. Valná hromada se schází nejpozději do 30 dnů po zvolení delegátů.

VI. Je-li zasedání svoláno z podnětu alespoň třetiny členů spolku nebo kontrolní skupiny spolku, může být pořad zasedání proti návrhu uvedenému v podnětu změněn jen se souhlasem toho, kdo ho podal. To platí i o odvolání či odložení zasedání.

VII. Valná hromada je usnášeníschopná za účasti prosté většiny delegátů. Usnesení přijímá hlasy prosté většiny přítomných.

VIII. Záležitost nezařazená na pořad jednání při ohlášení pořadu může být na pořad zařazena jen za účasti všech delegátů.

IX. Průběh valné hromady upravuje jednací řád.

X. Náhradní valná hromada je svolána v případě, že není valná hromada usnášeníschopná, a to pozvánkou zaslou na termín stanovený nejméně 15 dnů po neúspěšném zasedání. Je usnášeníschopná za účasti libovolného počtu členů (delegátů), a to pouze v rozsahu programu neusnášeníschopné valné hromady

XI. Pokud by valná hromada měla rozhodnout o zániku SN ČR, musí být svolána zvlášť k tomuto účelu. K rozhodnutí o zániku SN ČR, jeho fúzi či rozdělení je potřebná dvoutřetinová většina hlasů všech zvolených delegátů. Likvidační zůstatek je v případě zániku SN ČR rozdělen mezi členy se statutem řádného členství, kteří byli zároveň řádnými členy minimálně rok před rozhodnutím o zániku.

XII. Prodej a převod majetku v hodnotě vyšší než 1 milion korun je třeba schválit dvoutřetinovou většinou hlasů všech zvolených delegátů.

13. Působnost valné hromady

Do výlučné působnosti valné hromady patří:

I. Schvalovat stanovy Syndikátu novinářů ČR a jejich změny.

II. Schvalovat jednací a volební řád valné hromady.

III. Schvalovat výši členských příspěvků.

IV. Schvalovat program činnosti a zprávu o hospodaření.

V. Volit a odvolávat členy Řídicího výboru, kontrolní skupiny, rozhodčí komise a náhradníky do těchto orgánů. Náhradníci nastupují v pořadí zvoleném valnou hromadou.

VI. Udělovat čestné členství.

VII. Rozhodovat o zániku Syndikátu novinářů ČR a o likvidaci jeho majetku.

VIII. Schvalovat prodej a převod majetku v hodnotě vyšší než 1 milion korun.

14. Řídicí výbor

I. Řídicí výbor SN ČR volí v tajných volbách valná hromada z řádných členů, kteří jsou navrženi některým z orgánů SN ČR nebo delegáty valné hromady a vyjádřili se svou nominací písemný souhlas. Funkční období Řídicího výboru je tříleté.

II. Řídící výbor se skládá z 25 členů. V řídicím výboru je deset míst vyhrazeno představitelům územních sdružení. Podrobnosti volby včetně způsobu výběru zástupců regionů stanoví volební řád schválený valnou hromadou (shromážděním delegátů).

III. Řídící výbor se schází nejméně jednou za čtvrt roku. Průběh jeho jednání upravuje jednací řád, který řídicí výbor schvaluje na začátku svého volebního období. Do doby jeho schválení platí jednací řád předchozího Řídícího výboru.

15. Působnost Řídícího výboru

I. Řídící výbor řídí činnost SN ČR v období mezi valnými hromadami a vykonává usnesení valné hromady. O své činnosti vypracovává jednou za rok zprávu, kterou je povinen zveřejnit na webových stránkách SN ČR. Ze své činnosti se zodpovídá valné hromadě.

II. Řídící výbor volí a odvolává ze svého středu předsedu SN ČR a místopředsedy SN ČR.

III. Předseda a místopředsedové SN ČR se ze své činnosti odpovídají Řídícímu výboru.

IV. Řídící výbor může některé své pravomoci krátkodobě přenést na jednotlivé členy řídicího výboru.

V. Řídící výbor předkládá valné hromadě jednou za rok ke schválení zprávu o hospodaření SN ČR a rozpočet SN ČR. Řídící výbor rozhoduje o způsobu financování SN ČR a schvaluje výši zápisného.

VI. Řídící výbor zřizuje a odvolává stálé nebo dočasné komise, výbory nebo pracovní skupiny, volí a odvolává jejich předsedy, schvaluje jejich členy, jednací řády, okruh kompetencí a dobu trvání. Vždy zřizuje členskou komisi. Tyto komise, výbory nebo pracovní skupiny vykonávají rozhodnutí Řídícího výboru, odpovídají se ze své činnosti Řídícímu výboru a o své činnosti podávají řídicímu výboru nejméně jednou za rok zprávu.

VII. Řídící výbor zřizuje případ od případu tříčlennou smírčí komisi a schvaluje její jednací řád. Smírčí komise je rozhodčí orgán Řídícího výboru.

VIII. Řídící výbor svým usnesením rozhoduje o založení, zrušení nebo přeměně pobočných spolků – územních, redakčních, vydavatelských, profesních a studentských sdružení – a zájmových klubů. Při rozhodnutí o založení pobočného spolku řídicí výbor stanoví okruh jeho působnosti. Je rovněž oprávněn jejich činnost ukončit. Na základě rozhodnutí Řídícího výboru podá předseda SN ČR návrh na zápis pobočného spolku do spolkového rejstříku.

IX. Řídící výbor rozhoduje o způsobu přispívání na provoz územních, redakčních, vydavatelských, profesních a studentských sdružení a zájmových klubů. Bere přitom v úvahu jejich charakter a zázemí, které jim mohou poskytovat jiné součásti SN ČR, zejména kancelář SN ČR.

X. V období mezi jednáním Řídícího výboru řídí činnost SN ČR grémium. Grémium tvoří předseda, místopředsedové a předsedové stálých komisí. Grémium vykonává rozhodnutí řídicího výboru a rozhoduje o věcech neodkladných. Ze své činnosti se odpovídá řídicímu výboru. Schází se podle potřeby, zpravidla jednou za měsíc. Řídí se jednacím řádem, který schvaluje Řídící výbor.

XI. Řídící výbor schvaluje volební řád pro volbu delegátů valné hromady. K jeho přijetí je potřebná dvoutřetinová většina hlasů všech členů řídicího výboru.

XII. Řídicí výbor stanovuje pravidla pro vydávání periodika SN ČR a pro fungování jeho webových stránek.

XIII. Řídicí výbor vykonává za SN ČR funkci společníka v obchodních korporacích zřízených a vlastněných SN ČR, popř. volí svého zástupce, který je oprávněn SN ČR zastupovat v těchto korporacích.

XIV. Řídicí výbor zřizuje kancelář jako organizační, servisní a administrativní pracoviště SN ČR.

XV. Řídicí výbor schvaluje závaznou podobu přihlášky za členy SN ČR a podobu průkazů SN ČR.

16. Předseda SN ČR

I. Předseda SN ČR je statutárním orgánem SN ČR. Reprezentuje SN ČR navenek a zodpovídá za jeho řádný chod.

II. Své kompetence může přenést na místopředsedy SN ČR, případně další členy.

III. Předseda SN ČR je pověřen právním jednáním vůči zaměstnancům SN ČR a smluvním spolupracovníkům kanceláře SN ČR. Na návrh Řídicího výboru jmenuje a odvolává vedoucího kanceláře.

IV. Vydává vnitřní předpisy pro chod kanceláře, které vyžadují zvláštní právní předpisy, například skartační či organizační řád.

V. Předseda SN ČR je zástupcem SN ČR v Mezinárodní federaci novinářů a v Evropské federaci novinářů. Po konzultaci s řídicím výborem je oprávněn pověřit výkonem této funkce jiného člena SN ČR.

17. Kontrolní skupina

I. Kontrolní skupinu tvoří tři členové zvolení valnou hromadou v tajných volbách z delegátů valné hromady a řádných členů, kteří jsou navrženi některým z orgánů SN ČR a vyjádřili se svou nominací písemný souhlas.

II. Členem kontrolní skupiny nemůže být člen Řídicího výboru. Kontrolní skupina je volena na tříleté funkční období.

III. Dohlíží na hospodaření SN ČR, vyjadřuje se k činnosti SN ČR z hlediska hospodárnosti a dodržování stanov a právních předpisů. Svá zjištění sděluje valné hromadě, řídicímu výboru, předsedovi SN ČR a jednou za rok informuje o své činnosti členy SN ČR. Ze své činnosti se odpovídá valné hromadě.

IV. Ze svého středu volí předsedu a místopředsedu. Řídí se jednacím řádem, který schvaluje na svém prvním jednání.

V. V případě, že Řídicí výbor není usnášeníschopný nejméně po dobu 9 měsíců, je kontrolní skupina oprávněna svolat mimořádnou valnou hromadu.

18. Rozhodčí komise

I. Rozhodčí komisi tvoří pět členů zvolených valnou hromadou v tajných volbách z těch, kteří jsou navrženi některým z orgánů SN ČR a vyjádřili se svou nominací písemný souhlas.

II. Členem rozhodčí komise nemůže být statutární orgán SN ČR ani člen kontrolní skupiny. Rozhodčí komise je volena na tříleté funkční období.

III. Rozhodčí komise rozhoduje spory mezi členy SN ČR a SN ČR o placení členských příspěvků a další záležitosti, které jí do působnosti svěřují Stanovy SN ČR, zejména spory ve věcech členských.

IV. Svá zjištění sděluje valné hromadě, Řídicímu výboru, předsedovi SN ČR a jednou za rok informuje o své činnosti členy SN ČR. Ze své činnosti se odpovídá valné hromadě.

V. Ze svého středu volí předsedu a místopředsedu. Řídí se jednacím řádem, který schvaluje na svém prvním jednání.

19. Územní, redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení a zájmové kluby

Syndikát novinářů ČR zřizuje územní, redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení a zájmové kluby. Nestanoví-li Řídicí výbor v rozhodnutí o založení sdružení jinak, jsou sdružení pobočnými spolky SN ČR a zájmové kluby jsou organizační částí Syndikátu novinářů ČR bez vlastní právní osobnosti. Názvy pobočných spolků a zájmových klubů schvaluje Řídicí výbor SN ČR tak, aby nebyly zaměnitelné, obsahovaly název SN ČR a bylo z nich zřejmé, že se jedná o pobočný spolek, popř. zájmový klub.

20. Obecné vymezení činnosti pobočných spolků

I. Řídicí výbor je zmocněn vydat pravidla vymezující podrobněji činnost územních, redakčních, vydavatelských, profesních a studentských sdružení jako pobočných spolků SN ČR. Může rozhodnout, že pobočným spolkem bude i zájmový klub, tato skutečnost musí být vyjádřena v názvu takového pobočného spolku.

II. Pobočný spolek je oprávněn vlastnit majetek a nakládat s ním. Syndikát novinářů ČR ručí za dluhy a závazky pobočného spolku pouze v rozsahu do 75 % hodnoty členského příspěvku jeho členů v daném kalendářním roce.

III. Před uzavřením veškerých závazků s lhůtou delší než 3 roky jsou pobočné spolky povinny vyžádat si souhlas Řídicího výboru SN ČR.

IV. Pobočný spolek je povinen každoročně do 30. 6. podat Řídicímu výboru a kontrolní skupině SN ČR zprávu o hospodaření a stavu majetku. Současně podávají zprávu o činnosti, usnesení a zápis z výroční členské schůze (shromáždění delegátů). Aktuální seznam členů orgánů pobočného spolku je uložen v kanceláři SN ČR.

21. Územní sdružení

I. Územní sdružení SN ČR vznikají dobrovolně za účelem prosazování cílů SN ČR a za účelem společné činnosti a řešení problémů novinářů v příslušném území. Jejich působnost je územní, většinou krajská. Mají zpravidla podobu pobočného spolku.

II. Územní sdružení mohou tvořit členové SN ČR bez ohledu na druh členství. Pro účely voleb delegátů a dělení příspěvků je však zohledňován pouze počet řádných členů.

III. O vytvoření může požádat nejméně 5 členů SN ČR. O založení pobočného spolku rozhoduje Řídicí výbor SN ČR, pokud jsou naplněna ustanovení těchto stanov a sdružení doplňuje území strukturu SN ČR.

IV. Územní sdružení může vytvořit svůj vlastní organizační řád, který nesmí odporovat stanovám SN ČR a k jehož platnosti se vyžaduje souhlas řídicího výboru SN ČR.

V. Územní sdružení mohou vytvářet své územní zájmové kluby. Jejich hospodaření i fungování je součástí územního sdružení, přiměřeně se řídí pravidly pro celostátní zájmové kluby.

22. Redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení

I. Redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení vznikají dobrovolně za účelem prosazování cílů SN ČR a za účelem společné činnosti a řešení problémů novinářů v konkrétních redakcích, vydavatelstvích, profesních oborech, školách či zájmových skupinách novinářů.

II. Tato sdružení mohou tvořit členové SN ČR bez ohledu na druh členství. Pro účely voleb delegátů a dělení příspěvků je však zohledňován pouze počet řádných členů.

III. O vytvoření takového sdružení s celostátní působností může požádat nejméně 5 členů SN ČR. O založení pobočného spolku rozhoduje Řídící výbor SN ČR, pokud jsou naplněna ustanovení těchto stanov.

IV. Redakční, vydavatelské, profesní a studentské sdružení může vytvořit svůj vlastní organizační řád, který nesmí odporovat stanovám SN ČR a k jehož platnosti se vyžaduje souhlas Řídícího výboru SN ČR.

23. Společná ustanovení pro územní, redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení

I. Nejvyšším orgánem sdružení a klubů je valná hromada sdružení (též členská schůze sdružení), kterou tvoří všichni řádní členové sdružení. Může mít podobu shromáždění delegátů.

II. Valná hromada sdružení se schází jedenkrát ročně. Volí z řad řádných členů radu sdružení a kontrolní skupinu sdružení na nejvýše tříleté funkční období. Rada sdružení volí ze svého středu předsedu, místopředsedu a hospodáře. Ti jsou povinni doložit čestným prohlášením bezúhonnost ve stejném rozsahu, jako platí pro členy orgánů SN ČR. Pokud tak neučiní do 60 dnů od vzniku funkce, hledí se na ně jako na nezvolené.

III. Valná hromada sdružení schvaluje zprávu o činnosti a zprávu o hospodaření a předkládá je Řídícímu výboru SN ČR a kontrolní skupině SN ČR.

IV. Pro usnášeníschopnost a svolávání se přiměřeně aplikují pravidla pro usnášeníschopnost valné hromady Syndikátu novinářů ČR.

V. Předseda sdružení je statutárním orgánem pobočného spolku, zejména působí jako hlavní představitel a mluvčí sdružení, zastupuje pobočný spolek navenek a je odpovědný za výkon své funkce.

VI. Hospodář sdružení je plně odpovědný za svěřené prostředky a vede jejich řádnou evidenci. Předkládá valné hromadě sdružení zprávu o hospodaření se stanoviskem kontrolní skupiny sdružení.

VII. Rada sdružení odpovídá za veškerou činnost sdružení v období mezi valnými hromadami sdružení. Schází podle svých potřeb nebo požádá-li o její svolání nejméně jedna třetina členů rady. Rada sdružení předkládá návrhy řídicímu výboru SN ČR a vykonává rozhodnutí Řídícího výboru SN ČR. Rada územních sdružení navíc doporučuje vznik členství v SN ČR.

VIII. Sdružení se zrušují rozhodnutím řídicího výboru, a to na základě žádosti členů pobočného spolku, po přijetí usnesením členů pobočného spolku o rozpuštění, vypořádáním hospodaření pobočného spolku a písemným oznámením Řídícímu výboru

SN ČR. V závažných případech je Řídicí výbor oprávněn rozhodnout o zrušení pobočného spolku i bez návrhu jeho členů. Pobočný spolek zaniká dnem výmazu z rejstříku sdružení.

IX. Sdružení jsou povinna archivovat dokumentaci o své činnosti, zejména zápisy z jednání a ekonomické podklady, a na vyzvání je předložit Řídicímu výboru, rozhodčí komisi a kontrolní skupině SN ČR.

24. Zájmové kluby

I. Členové SN ČR mohou také vytvářet zájmové kluby. Zájmové kluby zpravidla nejsou pobočnými spolky, jsou organizační částí Syndikátu novinářů ČR bez vlastní právní osobnosti.

II. Jejich působnost a strukturu stanovuje usnesením Řídicí výbor SN ČR, který také schvaluje organizační řád klubů.

III. Kluby nemají právní osobnost a nemohou proto vystupovat samostatně v právních vztazích.

IV. Klub je povinen každoročně do 30. června podat Řídicímu výboru a kontrolní skupině SN ČR zprávu o hospodaření a stavu majetku. Současně podávají zprávu o činnosti, usnesení a zápis z výroční členské schůze, pokud ji pořádají. Aktuální seznam členů orgánů klubu je uložen v kanceláři SN ČR.

V. Kluby jsou povinny archivovat dokumentaci o své činnosti, zejména zápisy z jednání a ekonomické podklady, a na vyzvání je předložit Řídicímu výboru, rozhodčí komisi a kontrolní skupině SN ČR.

25. Členství ve sdruženích a klubech

I. Členy sdružení a klubů mohou být pouze členové SN ČR. Do činnosti klubů se mohou zapojit i nečlenové SN ČR.

II. Člen SN ČR smí být členem pouze jednoho pobočného spolku.

III. Člen SN ČR je oprávněn být členem libovolného počtu klubů, které nemají postavení pobočného spolku.

IV. Řídicí výbor určí pravidla pro dělení příspěvků podle členství ve sdruženích a klubech. Je oprávněn stanovit, jakým způsobem vyjadřuje člen příslušnost ke sdružení a klubu a kterému přísluší případný podíl z členského příspěvku.

V. Zařazení do sdružení a klubu je možné změnit jednou ročně, zpravidla k datu splatnosti členských příspěvků. V případě, že územní sdružení, redakční, vydavatelské, profesní či studentské sdružení či klub ukončí činnost, je člen oprávněn změnit zařazení bez ohledu na datum přecházející změny. Evidenci vede kancelář SN ČR.

VI. Pakliže předseda sdružení nebo klubu není členem řídicího výboru, má právo účastnit se jeho jednání s hlasem poradním.

26. Součásti stanov

I. Součástí těchto stanov je Deklarace Chování novináře Mezinárodní federace novinářů a Etický kodex novináře ve znění účinném ke dni schválení stanov.

II. Deklarace Chování novináře Mezinárodní federace novinářů je oprávněna měnit Mezinárodní federace novinářů. Její aktuální znění zveřejňuje kancelář SN ČR.

III. Etický kodex novináře je oprávněn měnit Řídicí výbor SN ČR. Jeho aktuální znění zveřejňuje kancelář SN ČR.

27. Ustanovení závěrečná a přechodná

I. Tyto stanovy schválila valná hromada občanského sdružení Syndikát novinářů v korespondenčním hlasování dne 18. 12. 2013 jako vyjádření transformace sdružení na spolek podle zákona 89/2012 Sb. (Občanský zákoník). Nabývají účinnosti dne 1. 1. 2014, v případě odkladu účinnosti zákona pak společně s tímto zákonem.

II. Orgány zvolené podle dosavadních stanov občanského sdružení Syndikát novinářů ČR se na zbývající část funkčního období stávají orgány podle těchto stanov.

III. Rozhodčí komise bude zvolena na nejbližším zasedání valné hromady. Do jejího ustavení podklady pro ni shromáždí kancelář SN ČR.

IV. Výše členských příspěvků pro následující období je stanovena ve výši platné pro rok 2013. Na čekatele členství se z hlediska členského příspěvku hledí jako na řádného člena. Nejzazší datum splatnosti ročního příspěvku je 31. březen, pro nově přijaté členy pak do jednoho měsíce po potvrzení přijetí.

V. Řídící výbor zajistí transformaci územních sdružení a klubů na pobočné spolky nebo jiné součásti Syndikátu novinářů České republiky, z.s., vytvořené ve smyslu těchto stanov. Do jeho rozhodnutí se na dosavadní součásti SN ČR s odvozenou právní subjektivitou hledí jako na pobočné spolky ve smyslu Občanského zákoníku.

VI. Veškeré dokumenty a rozhodnutí přijaté podle dosavadních stanov se považují za dokumenty a rozhodnutí podle těchto stanov.

VII. V případě, že se některé ustanovení stanov (ať už vzhledem k platnému právnímu řádu, nebo vzhledem k jeho změnám) ukáže neplatným, neúčinným anebo některé ustanovení chybí, zůstávají ostatní ustanovení stanov touto skutečností nedotčena. Namísto dotyčného ustanovení nastupuje ustanovení příslušného obecně závazného právního předpisu, které je svou povahou a účelem nejbližší zamýšlenému účelu stanov.

VIII. Nabytím účinnosti těchto stanov pozbývají účinnosti stanovy dosavadní.

Stanovy byly registrovány na MV dne 31. 12. 2013 pod č.j. VSP/1-217/90-R.

Příloha č. 2: Etický kodex novináře

Etický kodex²²²

Deklarace ministrů států zúčastněných na 4. Evropské konferenci o politice hromadných sdělovacích prostředků konané v Praze v prosinci 1994 uznala v bodě 11 c, že „novináři mají právo přijímat své vlastní samoregulační normy např. ve formě etického kodexu.“

V rezoluci č. 2 této konference se říká, že kodexy chování mají být „dobrovolně přijaty a dobrovolně uplatňovány“ a že „výkon novinářského povolání je založen zejména na základním právu na svobodu projevu, zaručenou článkem č. 10 Evropské konvence o lidských právech.“

Kodexy chování novinářů, které byly přijaty v řadě evropských demokratických zemí, se snaží různým způsobem sladit práva a svobody novinářů s právy a svobodami občanů tak, aby se nedostávaly do konfliktu, a stanovit odpovědnost novinářů za jejich činnost.

Syndikát novinářů České republiky na základě studia mezinárodních i národních dokumentů vypracoval **Etický kodex novináře**, který je závazný pro jeho členy a k jehož dobrovolnému dodržování vyzval všechny české a moravské novináře bez ohledu na jejich členství v syndikátu.

1. Právo občanů na včasné, pravdivé a nezkreslené informace

Občané demokratického státu bez rozdílu svého společenského postavení mají nezadatelné právo na informace, jak jim je zajišťuje čl.17 Listiny práv a svobod, jež je součástí Ústavy České republiky. Novináři toto občanské právo realizují svou činností. Nezbytně proto přejímají plnou odpovědnost za to, že informace, které předávají veřejnosti, jsou včasné, úplné, pravdivé a nezkreslené. Občan má právo na objektivní obraz skutečnosti. Novinář je proto povinen:

- a. zveřejňovat jen informace, jejichž původ je znám, nebo v opačném případě je doprovodit nezbytnými výhradami,
- b. respektovat pravdu bez ohledu na důsledky, které to pro něj může mít, vyhledávat informace, které slouží všeobecnému zájmu, i přes překážky,
- c. dbát na rozlišování faktů od osobních názorů,
- d. hájit svobodu tisku i svobodu jiných médií,
- e. neodchylovat se věcně od pravdy ani v komentáři z důvodu zaujatosti,
- f. nepřipustit, aby domněnka byla vydávána za ověřený fakt a zprávy byly deformovány zamlčením důležitých dat,
- g. odmítat jakýkoli nátlak na zveřejnění nepravdivé, nebo jen částečně pravdivé informace,
- h. odmítat jakékoli zásahy státních orgánů, jež by mohly ovlivnit pravdivost sdělení,
- i. přijímat pouze úkoly srovnatelné s jeho profesionální důstojností,

²²² Etický kodex. *Syndikát novinářů České republiky*, z. s. [online]. c2021 [cit. 2021-11-06]. Dostupné z: <https://www.syndikat-novinaru.cz/o-nas/etika/eticky-kodex/>

- j. nepoužívat nepoctivé prostředky k získání informace, fotografie nebo dokumentu nebo využívat k tomu dobré víry kohokoliv. Nepoctivost prostředků je při tom třeba posuzovat v souvislosti s veřejným zájmem na publikování příslušné informace.

2. Požadavky na vysokou profesionalitu v žurnalistice

Povahou novinářské profese je odpovědnost k veřejnosti. Proto je základním předpokladem pro tuto činnost vysoká profesionalita. Z tohoto hlediska je novinář povinen:

- a. nést osobní odpovědnost za všechny své uveřejněné materiály,
- b. vyloučit všechny činnosti, které by jej mohly kompromitovat nebo vést ke konfliktu zájmů,
- c. nepřijímat žádné hodnotné dary nebo výhody, které by měly souvislost s jeho novinářskou činností, zvláště pak z důvodů zveřejnění nebo zatajení nějaké informace,
- d. nezneužívat povolání novináře k činnosti reklamního pracovníka a nepřijímat žádnou odměnu přímou nebo nepřímou od zájemců o reklamu, odmítnout podílet se na publikování skryté reklamy,
- e. nepodepisovat svým jménem obchodní ani finanční reklamy,
- f. nepřijímat peníze ve veřejné službě nebo v soukromém podniku tam, kde jeho postavení novináře a jeho vliv by mohly být zneužity,
- g. nezneužívat výsad, plynoucích z povolání novináře, k prezentování svých osobních postojů,
- h. nezneužívat možných výhod, plynoucích z členství v Syndikátu novinářů, k uspokojování soukromých potřeb.

3. Důvěryhodnost, slušnost a serióznost zvyšují autoritu médií

Z tohoto hlediska je novinář povinen řídit se těmito požadavky:

- a. nic neomlouvá nepřesnost nebo neprověření informace, každá uveřejněná informace, která se ukáže jako nepřesná, musí být neprodleně opravena,
- b. jestliže si zdroj informací přeje zůstat utajen, novinář je povinen zachovávat profesionální tajemství, i kdyby mu z toho měly vzniknout potíže,
- c. respektovat soukromí osob, zejména dětí a osob, které nejsou schopny pochopit následky svých výpovědí,
- d. dodržovat přísně zásadu presumpce nevinny a neidentifikovat příbuzné obětí nebo delikventů bez jejich jasného svolení,
- e. považovat pomluvu, neprokázané obvinění, překroucení dokumentů, faktů a lži za nejzávažnější profesionální chyby,
- f. kromě nesporných důvodů veřejného zájmu nesmí novinář svou činností dostat dotčené osoby do nesnází nebo osobní tísně,
- g. novinář nesmí využívat ve svůj prospěch informace získané při výkonu svého povolání dříve, než budou tyto informace zveřejněny,
- h. nesmí vytvářet ani ztvárňovat námět, který by podněcoval diskriminaci rasy, barvy pleti, náboženství, pohlaví nebo sexuální orientace,

- i. při reprodukci jakéhokoli textu musí být uveden jeho autor formou adekvátní k rozsahu přetištěného materiálu,
- j. plagiát se zásadně zakazuje.

Etický kodex novináře přijala jako otevřený dokument valná hromada Syndikátu novinářů ČR dne 18. 6. 1998 a na návrh Komise pro etiku při Syndikátu novinářů jej aktualizovala správní rada dne 25. 11. 1999.

Příloha č. 3: Deklarace principů novinářského chování

Deklarace principů novinářského chování²²³

Druhý světový kongres Mezinárodní federace novinářů, konaný v Bordeaux (Francie) ve dnech 25.–28. dubna 1954, schválil tuto deklaraci, která byla upravena 18. světovým kongresem Mezinárodní federace novinářů, konaným v Helsingoru (Dánsko) ve dnech 2.–6. června 1986.

Tato mezinárodní deklarace se vyhláší jako norma profesionálního chování novinářů, kteří se věnují sbírání, předávání, rozšiřování a komentování zpráv a informací a popisování událostí.

- Respektování pravdy a práva veřejnosti na pravdu je první povinností novináře. Při plnění této povinnosti budou novináři vždycky hájit principy svobody při čestném sbírání a vydávání zpráv i právo na upřímný komentář a kritiku.
- Novinář bude přinášet zprávy pouze v souladu s fakty, jejichž původ je mu znám. Novinář nebude potlačovat základní informace ani falšovat dokumenty.
- Novinář bude používat pouze čestné metody pro získávání zpráv, fotografií a dokumentů.
- Novinář udělá vše pro to, aby upřesnil každou vydanou informaci, o které zjistí, že je škodlivě nepřesná.
- Novinář bude dodržovat profesionální tajemství s ohledem na zdroj informace získané důvěrně.
- Novinář si bude vědom nebezpečí diskriminace, kterou podpoří sdělovací prostředky, a udělá vše pro to, aby se vyhnul usnadnění takové diskriminace, která bude mít, mezi jiným, ve svém základě rasové, sexuální, sexuálně orientační, jazykové, náboženské nebo politické důvody nebo národnostní či sociální původ.
- Novinář bude považovat za vážný profesionální přestupek: plagiátorství, zlovolné zkreslení skutečnosti, pomluvu, urážku na cti, křivé obvinění, nepodložené obvinění, přijetí jakékoli formy úplatku s ohledem na publikování nebo potlačení zpráv a informací.
- Novináři hodní tohoto jména budou považovat za svou povinnost věrně dodržovat výše uvedené principy.

Podle obecného zákonodárství každé země bude novinář v profesionálních záležitostech uznávat pouze jurisdikci kolegů s vyloučením jakéhokoli vměšování vlády či jiných.

²²³ Deklarace principů novinářského chování. *Syndikát novinářů České republiky, z. s.* [online]. c2021 [cit. 2021-11-06]. Dostupné z: <https://www.syndikat-novinaru.cz/dokumenty/deklarace/>

Příloha č. 4: Titulní strana časopisu Mediažurnál

Mediažurnál. 2020, 27(1), 1. ISSN 1210-7417.²²⁴



mediažurnál

zpravodaj Syndikátu novinářů ČR

1/2020

Vláda si otevřela cestu k ovládnutí České televize

Příští rok v létě by se na Kavčích horách mohli volit nový generální ředitel České televize. Takový je černý scénář, pokud obměna Rady České televize dopadne podle představ vládního hnutí ANO. Prozatím všechno běží tak, jak už se delší dobu spekuluje v mediálních a politických kuloárech. Sněmovna na březnové schůzi vybrala zatím tři ze šesti nových letošních radních. Zbytek by měla zvolit na dubnové schůzi. A další vlna změn přijde v květnu 2021, kdy končí mandáty dalším čtyřem současným členům Rady ČT. Poslední radní se vymění v září 2021.

• Filip Rožánek

Krátce před sněmovními volbami tedy bude převoleno celkem 11 z 15 radních (šest letos, pět příští rok). K nejdůležitějšímu kroku, odvolání generálního ředitele a volbě nového, je zapotřebí deset hlasů. A je veřejným tajemstvím, že ANO, SPD, KSČM a nezářazení poslanci mají na současného šéfa České televize „pířku“. Petr Dvořák podle nich špatně hospodář, nelíbí se jim ani zpravodajství a publicistika.

Podporu rozhodující skupiny poslanců tedy dostali kandidáti, kteří byli kritičtí vůči současnému fungování České televize. Nehodnotilo se, zda se jedná o kritiku legitimní a jaký je vůbec udržitelný vývoj veřejnoprávního média v příštích letech. Důležité bylo při veřejném slyšení před poslanci spíše říct něco, co lahodí uchu poslanců tří zmíněných stran tvořících neformální hlasovací koalici.

Berkovcův dokument

Hlasování navíc ovlivnil interní dokument, který rozeslal předseda volebního výboru sněmovny Stanislav Berkovec (ANO). Pro více než čtyřicet kolegů sepsal osobní hodnocení uchazečů, ve kterém zcela skandálně popisuje nejen jejich odborné předpoklady, ale také společenské vazby a postoje vůči vládnímu hnutí. Některé formulace a postřehy připomínají dobu před rokem 1989. O jednom z kandidátů například Berkovec napsal, že je „autista schopný týmové práce jen s velkými obtížemi“, jinému vyčetl, že „dlouhodobě a aktivně pracuje proti hnutí ANO“.

Berkovec ve svém dokumentu pochválil několik kandidátů, které doporučil zvolit. A z těchto jmen už první dvě prošla – Roman Bradáč a Pavel Kysilka. Například o Bradáčovi poslanec napsal: „Nemá dobrý vztah s Petrem Dvořákem, nesohlasí s podobou zpravodajství

a publicistiky na ČT. Politicky neaktivní. Je schopen pracovat v týmu. V médiích má mnoho známých nebo žáků, proto nevzbudí žádné kontroverze. V Radě České televize nebude v žádném případě zastupovat zájmy Petra Dvořáka.“

Bankéře Pavla Kysilku, současného předsedu dozorní rady Českých drah, Berkovec pochválil, že by byl velmi silným spojencem v případě kooperace. Poté, co jeho pamflet zveřejnil web Info.cz, odmítl opozičním poslancům při jednání sněmovny vysvětlit, co tou kooperací myslel. Dá se však předpokládat, že právě tlak vládní strany na odvolání ředitele.

Třetím radním se stal bývalý poslanec za sociální demokracii a někdejší hokejista Jiří Šlégr. Toho Berkovcův dokument popisuje jako stranického kandidáta, jehož podpora přinese hlasy poslanců ČSSD pro kandidáty ANO.

Pokračování na straně 3



²²⁴ Zdroj: Mediažurnál. Syndikát novinářů České republiky, z. s. [online]. c2022 [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.syndikat-novinaru.cz/mediazurnal/>

Příloha č. 5: Ukázka z časopisu Mediažurnál

Mediažurnál. 2020, 27(4), 2. ISSN 1210-7417.²²⁵

2 • 4/2020 • mediažurnál

••• info

Dvě výrazné tváře české novinářiny

Tento nekrolog je výjimečný, protože umožňuje připomenout dvě podstatné kategorie mezi novináři. Jedinu, obecně známější, představují obecně známé osobnosti. A pak jsou ty méně nápadné, dopad jejich práce je nepřímý, avšak neméně citelný. Osud tomu chtěl, že na konci roku 2020 novinářskou obec i tento svět opustili dva kolegové spojení šedesátými léty minulého století prosycenými nadějí na změnu. Ztělesňovali obě zmíněné kategorie. Léta takzvané normalizace po okupaci v srpnu 1968 jeden prožil v emigraci a druhý doma, oficiálně vyloučený z novinářského života.

Antonín Jaroslav Liehm (* 1924) se zapsal jako filmový kritik v Česech, kdy dila Československé nové viny získávala na filmových festivalech tolik ocenění, že i zlomek z tohoto počtu by dnes byl veleben jako průlom české kultury. Svou prací přispěl i k prestiži, kterou si tehdy vydobyl týdeník Literární listy, v roce 1968 pod názvem Literární listy. Svou kvalitu a odolnost A. J. Liehm prokázal v emigraci, kdy svými

články a překlady plnil stránky Listů vydávaných z Itálie Jiřím Pelikánem, a oba tím pomáhali domácí opozici. Listy husákovsko-bířakovský režim obzvláště dráždily, svým podtitulem vzkazovaly, že jsou časopisem Československé socialistické opozice.

A. J. Liehm sdílel osud mnohých českých osmašedesátníků, kterým pád komunistického režimu přinesl zklamání. Takzvaná normalizace ziskreditovala pojem levice a o někdejší reformátory z pražského jara buď nebyl valný zájem, anebo byli přímo odmítnuti.

A. J. Liehma a Dušana Provoznička (* 1934) ve věku dělilo deset roků, spojovala je však poválečná léta a hlavně čas nadějí vedoucích k pražskému jaru a k jeho potlačení okupací v srpnu 1968. Stopy práce Dušana Provoznička nejsou nápadné, přesto je nelze přehlédnout. Byl korespondentem ČTK, když se Afrika vymaňovala z koloniální správy a kdy našel přítele v polském kolegově. Ten se později proslavil reportážemi, které v knižní podobě v řadě jazyků

sbíraly jedno ocenění za druhým. V tehdejším Československu se jim takových poct nemohlo dostat, ale byl to Dušan Provozniček, kdo reportáže Ryszarda Kapuścińskiego nejen překládal, ale hlavně, když už sám nesměl veřejně publikovat, zasazoval se, aby se čeští čtenáři dostali ke špičkové publicistice v poměrech, které kvalitní novinářinu šmahem potíraly. Jeho jméno nenajdete pod překlady z angličtiny, francouzštiny, polštiny několika desítek knih, vycházely zpravidla pod jménem jeho ženy Pavly, stejně ani pod jeho komentáři v deníku Svobodné slovo. Ale Dušanu Provozničkovi záleželo na výsledku, byla na něm nápadná pracovitost a ochota v pravý čas pomoci. Kdo ví, že právě on v listopadu 1989 obstaral klíče na balkon Melantrichu?

V Antonínu Jaroslavovi Liehmovi a Dušanu Provozničkovi odcházejí dva typy novinářů, bez nichž by byl svět médií mnohem chudší.

Adam Černý
předseda Syndikátu novinářů ČR

obsah

Trump nevratně změnil americkou mediální krajinu (<i>Daniel Anyž</i>)	1, 3–4
Dvě výrazné tváře české novinářiny (<i>Adam Černý</i>)	2
2021: Rok, kdy se rozhodne, co chceme od České televize (<i>Filip Rožánek</i>)	5
Mediální pandemie covid-19:	
Nemoc se stala určujícím tématem roku 2020 (<i>Jaroslav Veis</i>)	6–7
Rozhovor se sociologem médií Jaromírem Volkem (<i>Martin Melichar</i>)	8–10
Google versus média: Nová iniciativa s cílem prolomit zákopovou válku (<i>David Klímes</i>)	11
Staronoví vládcí na planetě Nova (<i>Filip Rožánek</i>)	12
Nehostinná situace novinářů v Bělorusku (<i>Tomáš Vlach</i>)	13
Rozhovor s politickým komentátorem Jindřichem Šídlem (<i>Martin Melichar</i>)	14–15
Kreslíř Mediažurnálu – Fero Jablonovský (<i>Ivan Hanousek</i>)	16
Jazykový koutek na téma Vánoce (<i>Lucie Jilková</i>)	17
Snímky fotografa Jana Mihalíčka	18–20

• Mediažurnál

Zpravodaj Syndikátu novinářů ČR
• Vydavatel: Syndikát novinářů ČR,
prosinec 2020
• Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 3
Telefon: 224 142 455-6;
fax: 224 142 458
• e-mail: kancelar@syndikat-novinaru.cz
• www.syndikat-novinaru.cz
• webové stránky Mediažurnálu:
www.mediazurnal.cz
• Jazykové korektury: Ludka Razimová
• Grafická úprava: Jaroslav Slanec
• Redakce: Adam Černý, Lukáš Pfauser
Tisk: Ofsetová tiskárna s. r. o., Dobříč 11,
252 25 Praha-západ.
K ČR – E6301
Vychází 4x ročně,
místo vydání Praha
• ISSN 1210-7417



Kresba Fero Jablonovský

Členské příspěvky na rok 2021

Milé kolegyně, milí kolegové, nastal čas ke splnění základní povinnosti člena Syndikátu novinářů ČR – k placení členských příspěvků na rok 2021.

Rádný termín právě začal a končí 31. března 2021. I po něm bude nadále možné zaplatit do září zvýšený příspěvek, do té doby však člen nemůže aktivně vykonávat členská práva, a pokud nezplatí ani do září, jeho členství zaniká.

Pro následující druhy členství platí **tato výše příspěvku:**

- řádní členové – 750 korun
- senioři a studenti – 350 korun
- mimořádní členové – 1150 korun
- senioři nad 75 let – členský příspěvek neplatí, platí pouze 50 korun za zhotovení průkazu.

Platit lze buď převodem na účet SN ČR 6007047001/5500, nebo prostřednictvím složenky. V obou případech, tedy jak převodem, tak složenkou, je nezbytné uvést jako **variabilní symbol číslo vaší členské průkazky**. Platbu je možno provést rovněž osobně v hotovosti přímo u kanceláři SN ČR. Upozorňujeme, že snížené příspěvky pro seniory je možno přiznat až na základě doložení **důchodového výměru**.

Nová cena mezinárodního průkazu

Cena mezinárodního novinářského průkazu Mezinárodní novinářské federace (IFJ) činí nově 1 400 Kč. Platnost průkazu zůstává dva roky a je možné o něj požádat prostřednictvím kanceláře Syndikátu novinářů ČR.

²²⁵ Zdroj: Mediažurnál. *Syndikát novinářů České republiky, z. s.* [online]. c2022 [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.syndikat-novinaru.cz/mediazurnal/>

Příloha č. 6: Ukázka ilustrace v časopise Mediažurnál

Mediažurnál. 2019, 26(3), 11. ISSN 1210-7417.²²⁶

téma ● ● ●

mediažurnál ● 3/2019 ● 11

Nové tvary sportovní televizní publicistiky

Předchozí úvahy pro Mediažurnál jsem pojal jako přípravné texty pro 20 let slibovaná skripta o zvláštnotech TV žurnalistiky. Dnes tu kazajku trochu rozvážu, abychom nenápadně mrkli trochu za výstřih hrde dámé, paní publicistiky. Její kdysi bujné tvary sezonní televizní lopoty poněkud zeslábly. Občas je snaživci vyztuží třeba umělým televizním smíchem, ale každopádně po radovánkách raného věku, kdy bylo leccos odpuštěno, případně opuštěno, je tu přechod do nové role uvnitř sportovního programu. V tomto prvním textu poskytnu základní výklad k tématu, na který v příštím čísle navážu podrobnějším rozбором jednotlivých žánrů.

● Robert Záruba

Publicistika stojí jednak stále v samostatných útvech, jednak se mnohem víc uplatňuje jako doplněk přímého sportovního přenosu. V této funkci zažila a zažívá právě teď překotný vývoj, zatímco staré formáty – beseda, interview, magazín – jsou z hlediska inovací vytřené a při pokusech „uděláme to jinak“ naráží znovu a znovu do slepých uliček.

V tom novém postavení publicistiky nalezneme mnoho nejasností, chyb a žánrových úletů. Pokusím se vysvětlit, proč ani tato část programu nemůže fungovat jen intuitivně, ale podle pravidel, jekkoli jsou ta pro sportovní TV žurnalistiku specifická.

Pomezí zábavy a žurnalistiky

Otázka, zda publicistika ještě patří do žurnalistiky, nebo už je tvořena jen podle pravidel zábavy, se týká celého sportovního programu, zejména však toho nejzajímavějšího a jedinečného obsahu, tedy živě přenášených sportovních událostí a na ně navazující publicistické části. Odpověď není vždy jednoznačná. Dokumentární tvorba pro svou finanční i časovou nákladnost stagnuje. U kvalitního sportovního zpravodajství snad není pochyb a také přímý přenos se počítá spíše mezi disciplíny žurnalistiky, přestože v obou žánrech nacházíme jistě mnohem více prvků infotainmentu než v obecné žurnalistice. Mezi dvěma rameny naší profese se křečovitě kroutí publicistika, plná nejasností.

Ke zmatení pojmů přispěla v tuzemské televizní praxi řada úhybných manévřů. Od bezradnosti v zadání přes spojení s tvářemi televizní zábavy až po sporné profesní tradice – televizi u nás budovali více filmaři než rozhlasoví pracovníci, což svedlo řadu žánrů včetně publicistiky poněkud mimo hranice žánrů.

Odbočka k „formátům“

Slovo „formát“ proniklo do televizní hantýčky s nástupem soukromých televizních stanic na začátku 90. let. Najednou v porovnání se starým „pořadem“ vypadalo tak nějak moderně. V našem oboru byly nové hlavně sportovní magazíny, nebo přesněji jejich odlehčené pojetí.

Z počátku jich nebylo příliš, ale postupně se přemnožily tak, že úplně ztratily původní svěžest. Podle zájmu diváků se v současnosti jedná o mrtvý žánr.

Snažím se to vysvětlit zástupcům menších sportů, kteří nejvíce baží právě po takové prezentaci v televizním programu, že je to jako lit sládkou pitnou vodu do moře a doufat, že si ji tonoucí divák nějak najde. Vyrobí dobrý maga-

zin je náročné časově i personálně a při sledovanosti kolem 10–15 tisíc diváků se takový „formát“ jednoduše nemůže vyplatit.

Nechme ale stranou samostatné pořady. Jak jsem již naznačil, besedy a interview jsou jednou provždy závislé na kvalitní dramaturgii a moderátorském výkonu. Magazín na skladbě a formálních vylepšeních jednotlivých rubrik, a také ochotě financovat ztrátový projekt. Logická převaha živého sportu svázala sportovní publicistiku s přímým přenosem.

Tajemná anglická slova

Kvalitní publicistika je odpovědí na otázku, co divákům nabídnout před sportovním zápasem/závodem/výkonem, v jeho přestávkách a po jeho skončení. Utlačované žánry, jako jsou interview, debata nebo portrét, se zde probudily k novému životu a rozvíjejí se dál do nových útvarů.

Někdy kolem roku 1996 jsem potřeboval pojmenovat pro studenty základní stavební kameny moderního zpravodajství nebo aktuálního magazínu. Nejlépe mi to ze sémantického hlediska vycházelo v angličtině, a tak se ke klasickým útvarům, zprávě, reportáži a rozhovoru, přidaly mj. *cover*, *file*, *highlight* a *clip*.

V časové tísní jsem stejnou terminologii začal používat i při stavbě pořadu *Dohráno* v roce 2001. Skoro po čtvrt století si s nelibostí uvědomuji, že původní pracovní názvy se ujaly, aniž bychom uvažovali o jejich překladu do češtiny. Režiséři, střiháči, reportéři, produkční – všichni je používají a většinou chápou jejich formální

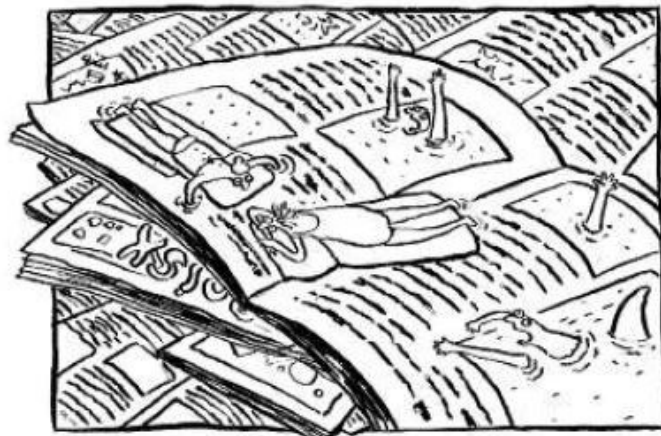


Kresba Jit Kostýř

náležitosti a smysl v programu. Mimo Českou televizi patrně nacházejí využití pod jinými názvy, nebo spíše intuitivně a neúplně.

O podobě a účelu žánrů, které se v televizním světě vžily pod označením *cover*, *highlight* a *clip*, napoví ale až příští text, který vyjde v posledním letošním čísle Mediažurnálu.

Autor je šéfkomentátorem Redakce sportu České televize



Kresba Jit Kostýř

²²⁶ Zdroj: Mediažurnál. *Syndikát novinářů České republiky, z. s.* [online]. c2022 [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.syndikat-novinaru.cz/mediazurnal/>

Příloha č. 7: Ukázka obrazového seriálu časopisu Mediažurnál

Mediažurnál. 2020, 27(4), 18. ISSN 1210-7417.²²⁷

18 ● 4/2020 ● mediažurnál

● ● ● čeští fotoreportéři – obrazový seriál mediažurnálu

Jan Mihaliček (* 1965)

Fotografické začátky Jana Mihalička spadají do doby před rokem 1989. Fotografoval především komunitu kolem československého skateboardingu a snowboardingu a od roku 1987 spolupracoval s několika samizdatovými projekty a dokumentoval protirežimní demonstrace v komunistickém Československu, takže fotografoval i na straně studentů osudový průvod 17. listopadu 1989.

Od prosince 1989 působil jako fotoreportér Lidových novin. Fotografoval politické a společenské dění nejen v rychle se měnícím Československu, ale také v mnoha dalších zemích. Jako kmenový člen redakce obnověných LN logicky

směřoval i k válečnému fotožurnalismu, tedy disciplíně, které u nás tehdy neměla tradici.

V dobách, kdy se ještě fotografovalo na film a rozestup mezi nafocením a publikováním byl v řádech dnů, a při větších vzdálenostech i týdnů, zachytil první svědectví z konfliktních oblastí. Přinášel nejen aktuální snímky a nadčasové dokumentární soubory zobrazující vojáky nebo bojovníky, ale zvěčňoval především obyčejné lidi a jejich osud v pohnuté době.

Jeho asi největším vzorem byl britský válečný fotograf Don McCullin, který jej ovlivnil jak obrazovým stylem, tak specifickým humanistickým přístupem.

Fotograf po odchodu sovětských vojsk projel s Jaromírem Štětinou v roce 1991 občanskou válkou zmiřovaný Afghánistán, aby vytvořili pro LN sérii reportáží, v nichž mimo jiné jako první odhalili do té doby nepotvrzenou existenci ruských zajatců z afghánské války v Afghánistánu i Pákistánu. Jako první novináři a cizinci tehdy dokázali projet ze severní hranice do Kábulu přes průsmyk Solang, přičemž cestou se potkávali jak s vládními vojsky, tak s opozičními mudžahedíny, a především s místními obyčejnými lidmi.

V průběhu reportážní cesty do obleženého bosenského Sarajeva vznikl nápad propojit novinářinu a přímou humanitární pomoc, v důsledku čehož vznikly první sbírky pod hlavičkou LN. Následovaly první humanitární cesty do rozpadlé Jugoslávie a do Náhorního Karabachu s Nadací Lidových novin, z níž postupně vznikla respektovaná organizace Člověk v tísni. Spojení novinářské fotografie a smysluplné pomoci obyčejným lidem postiženým válkou navedlo dávalo smysl.

V 90. letech existovalo mnoho témat pro fotografickou práci, proto přibývaly reportáže nejen z rozpadajícího se SSSR, opakovaně z Bosny, ale i z výbušného Severního Irsku a nakonec i z Kosova.

Mihaliček patřil v roce 1994 ke členům přípravného týmu zpravodajského časopisu Týden, byl jedním z jeho kmenových fotografů. Časopis, který si vedl za cíl vytvářet aktuální zpravodajství postavené na kvalitních fotografiích, kde obrazová plocha plnila více než 50 % obsahu, byl tehdy ideálním místem pro fotoreportéra. Tehdy vzniklo mnoho zajímavých reportáží především z České republiky.

Za reportáž ze zatopené Ostravy v roce 1997 získal 1. cenu v soutěži Czech Press Photo, několik dalších ocenění si odnesl i za jednotlivé fotografie ze světa.

Na začátku nového tisíciletí přešel do svobodného povolání a jako nezávislý fotograf působí dodnes. V současnosti se zabývá sociální tematikou i jako kameraman. Volnou tvorbou rozvíjí především klasický černobílý dokument v duchu tradic humanistické fotografie. V roce 2018 se Jan Mihaliček stává jedním ze zakládajících členů fotografického spolku 400 ASA, který si kládí za cíl především znovuoživení českého fotografického dokumentu.

Mihaliček vystavuje pak se spolkem na velké výstavě v Národní galerii v pražském Veletržním paláci, kde byl zastoupen poprvé zveřejněným souborem Poutníci. Zatím posledním projektem byla letošní výstava v Pražském domě fotografie Galerie hlavního města Prahy, kde byl představen jeho stále se vytvářející soubor fotografií z romských osad na východním Slovensku. Zachycuje v něm život jejich obyvatel i za současné epidemie, komplikovaný navíc dosti problematickým přístupem k pitné vodě pro členy odsouvané komunity.

Red



Náhorní Karabach (1992), Lačinský koridor, zátíší s chlebem a samopalem AK-47 na kontrolním stanovišti domobránců



Náhorní Karabach (1992), Lačinský kondor, úsek, který byl vymezen na šířku doletu raket BM-21 Grad (tedy cca 20 km), bránili arménské vojáky, ale především všichni muži z Karabachu jako jedinou přístupovou cestu horami do oblasti Arcachu

²²⁷ Zdroj: Mediažurnál. *Syndikát novinářů České republiky*, z. s. [online]. c2022 [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.syndikat-novinaru.cz/mediazurnal/>